

Audio & video chat

- **Trinn/nivå:** Vg3, Nivå III.
- **Tema:** Elevene snakker med morsmålsbrukere via Internett.
- **Tidsbruk:** Minst fire skoletimer: én skoletime med forberedelser, to timer med kommunikasjon med utlandet og én time med etterarbeid. Opplegget kan med fordel gjentas i løpet av skoleåret.

Beskrivelse av opplegget

Spontan og autentisk kommunikasjon på Internett

Å la elevene få komme i direkte kontakt med morsmålsbrukere gir dem helt praktiske og konkrete øvelser i å kommunisere på målspråket. Dagens teknologi gir helt nye muligheter for språktrening av dette slaget. Takket være Internett er det nå enklere enn noen gang å skaffe seg en eller flere språkpartnere fra språkområdet og kommunisere direkte med disse.

Plattformene for elektronisk kommunikasjon er mange, fra e-post og chatting til video- og lydsamtaler på plattformer som Skype. Et gratis verktøy som Skype gir muligheten til å føre lengre samtaler med eller uten videooverføring, uten noen kostnader. Læreren kan ved hjelp av nettsider som eTwinning.net finne potensielle samtalepartnere som elevene kan settes i kontakt med.

Videreutvikling og vedlikehold av språkferdigheter

Skype gir alle med en datamaskin tilkoblet Internett muligheten til å holde lengre lydsamtaler, eller til og med samtaler med videooverføring. Elever på nivå III bør oppfordres til å ta i bruk slike kommunikasjonsplattformer. Læreren kan bruke dem i undervisningen på ulike måter, men også anbefale det til tredjeklassingene som et hjelpemiddel for vedlikehold og videre utvikling av språket etter fullendt videregående opplæring.

Kompetansemål og læringsmål for Fremmedspråk nivå III

Kompetansemål	Læringsmål
<i>Mål for opplæringen er at eleven skal kunne:</i>	<i>Eksempler på hva eleven skal kunne:</i>
Språklæring	
• definere egne læringsbehov, formulere mål, velge arbeidsmåter og vurdere arbeidsprosess og produkt• bruke Internett og andre medier kritisk og bevisst som ledd i egen språklæring	• bruke elektronisk verktøy som Skype for å utvikle gode strategier for spontan muntlig samhandling• reflektere over hvilke ord og vendinger en trenger for å føre en spontan muntlig samtale om et utvalgt tema• sette mål for videre arbeid med muntlig samhandling
Kommunikasjon	
• delta i spontane samtaler og diskusjoner• anvende Internett og digitale verktøy i kommunikasjon med morsmålsbrukere og andre brukere av språket	• holde spontane samtaler om ulike temaer med mennesker fra språkområdet• beherske strategier for å starte og avslutte samtaler, samt å få en samtale i gang igjen når den stopper opp (be samtalepartneren om å gjenta noe, omformulere seg osv.)• bruke digitale kommunikasjonsplattformer for å samhandle muntlig
Språk, kultur og samfunn	
• presentere egne erfaringer fra kontakt med personer, organisasjoner eller miljøer fra målspråksområdet	• dele enkelte punkter av samtalen med læreren og/eller medelevene• velge ut noen viktige erfaringer fra samtalene og dele dem med hverandre

Grunnleggende ferdigheter

Å kunne bruke digitale verktøy

Dette opplegget gir god anledning til å øve seg i å bruke digitale verktøy. Vår beskrivelse fokuserer på trening i lyd- og videosamtaler via bruk av gratisverktøyet Skype, men det finnes også andre plattformer. Så lenge man har en mikrofon tilkoblet datamaskinen, kan man snakke i vei ved hjelp av slike program. Mikrofon er ofte innebygget i moderne datamaskiner, men kan også kjøpes separat. Det samme gjelder webkamera til videosamtaler.

Elevene får anledning til å reflektere over muligheter og utfordringer knyttet til muntlig samhandling over plattformer som Skype.

Å kunne uttrykke seg muntlig

Gjennom dette opplegget får elevene tidlig i språklæringsprosessen erfaring med autentisk muntlig samhandling med mennesker fra språkområdet, og de blir både flinkere i språket og mer bevisste på språkets nytteverdi. Å snakke på målspråket til læreren gir en annen opplevelse siden elevene alltid har norsk å falle tilbake på. Når elevene blir «tvunget» til å snakke med noen som ikke behersker norsk, faller denne muligheten bort og elevene må aktivt bruke samtalestrategier som for eksempel å spørre om å gjenta noe – på målspråket.

I forberedelsestimene er det fint om læreren gir tips om lyttestrategier som hjelper elevene å forstå hovedinnholdet også i lengre samtaler: <http://www.udir.no/Lareplaner/Veiledninger-til-LK06/Veileder-fremmedsprak-cont/Undervisningsveiledning-til-lareplan-i-Fremmedsprak/Hoyremeny/Lyttestrategier/>. Elevene bør også lære noen nyttige faste fraser utenat og få tips til hvordan de kan starte og avslutte en samtale samt få den i gang igjen når den halter.

Å kunne uttrykke seg skriftlig

Skrivetrening er til en viss grad integrert i dette opplegget. Hver elev lager en enkel profil om seg selv som deles med samtalepartnerne. Læreren hjelper elevene med å lage profilen og gir skrivetips underveis. Et godt råd når elevene skal skrive en personlig tekst kan være å bruke det ordforrådet de har, i

kombinasjon med hjelpemidler (for eksempel kan klassen i fellesskap lage en minifrasebok med nyttige fraser).

Å kunne lese

Hovedfokuset i dette opplegget ligger på lyd- og videosamtale, men plattformen har også muligheter for tekstsamtaler (chat). Elevene kan gjerne veksle mellom å kommunisere via tekst, lyd og eventuell videooverføring. De leser også lengre sammensatte tekster, som profilene de får tilsendt fra samtalepartnerne. Slik får de øvelse i å lese autentiske tekster på målspråket.

Læringsressurser

- Datamaskiner tilkoblet Internett.
- Webkamera og mikrofon.
- Frode Heichelmanns veiledning til autentisk kommunikasjon med Skype (se "Eksempel" i slutten av dette dokumentet), som også forklarer hvordan man kommer i gang med eTwinning:
http://www.hiof.no/neted/upload/attachment/site/group55/20080214_veiledning_Skype.pdf
- Elevene skal få mulighet til å vurdere sin egen opplevelse av prosjektet. Derfor kan læreren gi dem egenvurderingsskjemaer som de kan jobbe med før og etter besøket. Her er VØSL-skjemaet et godt eksempel:
<http://www.udir.no/Lareplaner/Veiledninger-til-LK06/Veileder-fremmedsprak-cont/Undervisningsveiledning-til-lareplan-i-Fremmedsprak/Hoyremeny/Laringsstrategier/VOSL-skjema--et-verktoy-til-egenvurdering/>
- Fremmedspraksenterets veiledning til IKT i språkopplæringen:
<http://www.fremmedspraksenteret.no/nor/fremmedspraksenteret/laringsressurser/ikt-i-sprak--en-veiledning-for-larere-1>
- Nasjonalt senter for IKT i opplæringen: <http://iktsenteret.no>
- *Språkpermen* er en flott ressurs å bruke både i forberedelsene til besøket, for å la elevene finne ut hvor mye de synes de kan, og under ettarbeidet, for å la elevene vise hvor mye de har lært. Spesielt anbefales delene "Andre land og folk" (ark 13 til og med

21), "Mitt Språkpass" (ark 4 til og med 11) og "Mine språkkilder" (ark 22 til og med 31).

<http://www.fremmedspraksenteret.no/nor/fremmedspraksenteret/laringsressurser/den-europeiske-sprakpermen/sprakpermen-13-18-ar>

- Sharedtalk er en nyttig nettside for å komme i kontakt med andre som har lyst til å lære språk. <http://sharedtalk.com>

Midler som behøves

Et slikt opplegg vil i utgangspunktet kreve lite fra en skole som har datamaskiner tilkoblet Internett. Programvare for elektronisk kommunikasjon kan lastes ned gratis. Det kan oppstå ekstra utgifter dersom det må kjøpes inn flere mikrofoner og/eller webkameraer.

Oppleggets forløp

a) Forberedelser

1. Læreren finner egnede samtalepartnere i (eller med bakgrunn fra) språkområdet. Valget av samtalepartnere må ta hensyn til eventuelle større prosjekter (klassetur, partnerskoleavtale e.l.) som opplegget skal flettes inn i.
2. Samtalepartnerne kan være en vennskapsklasse som læreren kommer i kontakt med via eTwinning eller Sharedtalk – nettsteder hvor man kan få kontakt med skoler og personer i andre land som er interessert i å snakke.
3. Det er også mulig å se etter samtalepartnere i lokalmiljøet eller blant venner og bekjente av elevene eller skolens ansatte. De man kommuniserer med trenger ikke å befinne seg i utlandet for at man kan kalle det "internasjonalisering"! Det viktigste er at de har bakgrunn fra språkområdet, at de snakker målspråket flytende og at de ikke snakker norsk med elevene. I dette opplegget bruker vi samarbeid med en partnerskole i utlandet som eksempel.
4. Læreren snakker med elevene om det å møte mennesker fra andre land. Til denne delen av forberedelsene anbefales "Andre land og folk" (ark 13 til og med 21) i Språkpermen.

5. Læreren og elevene velger ut bestemte samtaletemaer. Disse kan læreren for eksempel knytte til andre prosjekter hvis ønskelig. Samtaletemaene kan gjerne være forskjellige fra elev til elev, og kan være alt fra familie og skolehverdag til lokale tradisjoner og høytider. Det er en fordel om temaet gir anledning til å sammenlikne Norge og samtalepartnerens hjemland. Elevene utformer noen konkrete spørsmål til samtalepartnerne. Læreren er hele tiden med som veileder i forberedelsene.
6. Ofte vil det fungere fint å være flere elever foran hver datamaskin. Hvis elevgruppen er stor eller det er begrenset hvor mange datamaskiner man har tilgang til, kan det også være lurt å gjennomføre dette opplegget som et gruppearbeid. Dette er opp til lærer å velge underveis.
7. Elevene skriver en personlig "profil" på målspråket som skal sendes til partnere i utlandet. Her anbefaler vi at man innledningsvis arbeider med delen "Mitt språkpass" i Språkpermen (fra ark 4), der elevene får opprette sin egen "språk-CV". Profilen inneholder en selvbiografisk tekst der eleven beskriver hvor han/hun kommer fra, hvilke skolefag og fritidsaktiviteter han/hun er interessert i og mer. Den skal inneholde elevens Skype-brukernavn, og gjerne også annen kontaktinformasjon. Læreren hjelper elever uten brukernavn å registrere seg på nettstedet Skype.com.
8. Læreren sender en e-post til læreren i utlandet på vegne av hele klassen der alle profilene blir lagt ved, og foreslår dato og tidspunkt for første samtale.
9. I skoletimen før opplegget skal gjennomføres, snakker elevene og læreren om hvilke forventninger de har til samtalen med elever i utlandet.
10. Læreren introduserer også Skype som verktøy og gir en kort introduksjon til hvordan man bruker det. Her kan selvsagt også teknologientusiastene blant elevene steppe inn.
11. Læreren forbereder elevene ved å gi dem tips til hvordan de kan starte og avslutte en samtale samt få den i gang igjen når den halter. De lærer noen nyttige faste fraser og spørsmål de kan bruke for å få samtalepartneren til å omformulere seg, be samtalepartneren om å gjenta noe eller liknende. Læreren gir også tips om lyttestrategier som hjelper dem å forstå hovedinnholdet når de lytter til samtalepartneren. Se

<http://www.udir.no/Lareplaner/Veiledninger-til-LK06/Veileder-fremmedsprak-cont/Undervisningsveiledning-til-lareplan-i-Fremmedsprak/Hoyremeny/Lyttestrategier/>. Elevene kan skrive ned fraser og tips, og deler dem med hverandre. Kanskje kan klassen i fellesskap lage en minifrasebok med nyttige fraser?

b) Gjennomføring

13. Læreren setter av to hele skoletimer der elevene får kommunisere med samtalepartnerne. Datoen er avtalt med samtalepartnerne på forhånd.

14. Elevene møter opp i den aktuelle timen og får innledningsvis en kortfattet repetisjon av temaet for samtalen og brukertips til Skype. (Dette bør gjøres unna så fort som mulig, slik at elevene får bruke det meste av timen til Skype-samtalene.)

15. I resten av timen får elevene snakke med partneren via lyd- og/eller videochat. Alle elevene bør få prøve seg.

16. Del elevene inn i grupper på tre eller to, avhengig av hvor mange de er. Hver gruppe sitter samlet foran en datamaskin og kommuniserer med en elevgruppe i utlandet. Elevene veksler på å snakke, slik at alle får ordet og får stilt de spørsmålene de har forberedt under punkt 5.

17. Opplegget kan gjerne gjentas flere ganger i løpet av skoleåret.

c) Etterarbeid

1. Den muntlige samhandlingen med personer i utlandet kan enten være et mål i seg selv, eller fungere som et springbrett til andre prosjekter. Opplegget kan gjerne flettes inn som en tidlig fase av et mer omfattende prosjekt, for eksempel en fremtidig utenlandstur eller lengre partnerskoleprosjekter.
2. Som etterarbeid setter læreren i gang en samtale med elevene der de diskuterer hvordan de synes det gikk å bruke målspråket muntlig med noen fra et annet land. Hvordan var det sammenliknet med forventningene? Var det lettere eller vanskeligere? Hva kan man gjøre annerledes neste gang?
3. Under etterarbeidet bør læreren og elevene i fellesskap også snakke litt om innholdet i samtalen med elevene i utlandet. Hva

lærte klassen om elevene i utlandet og om landet og kulturen deres?

4. Opplegget kan med fordel gjentas i løpet av skoleåret.

Eksempel 1: Frankrike på Facebook

Fransklærer Wenche Irene Hamre fikk sine 15 elever fra fransk nivå III på Vågsbygd videregående skole og Kristiansand katedralskole Gimle til å ta kontakt med franske elever via Facebook. Tanken var at de norske elevene skulle bli kjent med de franske elevene i forkant av en klassesetur til Frankrike. Kostnadene forbundet med turen ble dekket av "Trollstipendet", en del av Troll-avtalen mellom Norge og Frankrike (se <http://fivai.no//trollstipend.aspx>). For elevene ble turen ekstra givende fordi de fikk møte de franske Internett-vennene sine. Og på samme måte ble kommunikasjonen gjennom Facebook i forkant enda mer spennende ettersom elevene visste at de snart skulle få møte de nye vennene. Som en del av det pågående prosjektet kom de franske elevene på besøk til Norge våren 2012.

Eksempel 2: Meksikansk fest

Spansklærer Margrethe Heltzer Anderssen på St. Hallvard videregående skole i Buskerud har i flere år gjennomført prosjekter i forbindelse med feiringen av de døde dag i Mexico. I november 2011 var en gruppe på tolv elever i spansk nivå III ansvarlig for gjennomføringen av feiringen ved skolen, og de underholdt en gruppe gjester fra Vg2 (nivå I og II). I tiden før arrangementet brukte elevene i spansk nivå III mye av spansktime på forberedelsesarbeid. For å samle informasjon om feiringen satte Anderssen elevene i kontakt med meksikanere bosatt i Norge. De meksikanske kontaktpersonene fant hun gjennom organisasjonen for meksikanere i Norge, AMENO. Anderssen forteller at de fleste elevene syntes det var litt skummelt å ringe meksikanerne i begynnelsen, og at de derfor foretrakk å starte kommunikasjonen ved hjelp av e-post og Facebook. Anderssen mener kontakten med meksikanerne gjorde prosjektet mer givende og spennende for elevene, og hun planlegger å utvide denne delen av prosjektet ved neste gjennomføring. Se også en beskrivelse av Anderssens opplegg på Fremmedspråksenterets nettsider:

<http://www.fremmedspraksenteret.no/nor/fremmedspraksenteret/laringsressurser/programfag-1/spansk-iii/el-d%C3%ADa-de-muertos>